Ч. 264 Середа 24 падолиста (6 грудня) 1893. Рôкъ III.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адмініотрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламації неопечатані вôльні вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Коаліція и контръ-коаліція.

Тыхъ кôлька засѣданъ Палаты пословъ, якî вôдбули ся вôдъ часу утвореня коаліціѣ трохъ великихъ партій парляментарныхъ и вийшовшого зъ неи нового правительства, представили намъ вже досыть докладно станъ и силу партій парляментарныхъ, щобы можна теперь о нихъ поговорити та оцѣнити ихъ можливу дѣяльнôсть въ будучности.

Якъ вже звѣстно, становлять коаліцію клюбы: сполученои лѣвицѣ нѣмецкои, клюбъ Гогенварта и Коло польске; до нихъ прилучивъ ся ще й клюбъ Корониніого. Прочî партіи переважно славяньскî, зъ Молодочехами попереду, остали ся на боцѣ. Щожь имъ робити? Ну, коли єсть коаліція, то хиба завязати контръ-коаліцію. Добре; и опозиція має своє значѣнє, коли єсть передовсѣмъ числомъ велика и крѣпка не лишь спôльностію идей и принципôвъ але также, а то рѣчь найважнѣйша, спôльностію реальныхъ интересôвъ, маючихъ на оцѣ добро тыхъ, котрыхъ заступає, бо скоро лишь якась опозиція опре ся на самыхъ принципахъ, тратить свою вагу и стає опозиціѣю для опозиціѣ, а тымъ стає ся не лишь перешкодою въ успѣшнôмъ веденю роботъ парляментарныхъ, але шкодить также и дѣйстнымъ интересамъ народнымъ. Найлѣпшій примѣръ такои опозиціѣ дали намъ якъ разъ Молодочехи, тî самî що теперь всѣма силами старають ся наклонити и другî партіи славяньскî до такои самои опозиціѣ. Бо, спытаймо, що осягнули Молодочехи за кôлька лѣтъ свого пословання для свого народу? Вôдповѣдь на то дуже коротка; нѣчого, анѣ навѣть найменшу зъ такихъ окрушинъ, задля якихъ они высмѣвали Старочехôвъ.

Але коли вже мусить конче бути опозиція, коли коаліціи треба конче противставити контръ-коаліцію, — добре, нехай и такъ буде. Хтожь отже має становити ту контръ-коаліцію, ще неуроджену, а вже теперь охрещену именемъ славяньскои? Ого Молодочехи, клюбъ полудневыхъ Славянъ, клюбъ независимыхъ сербо-хорватскихъ пословъ, ну, й — Русины, котрî принятымъ зъ давна звычаємъ мусять всюды бути, лишь не тамъ, де не лишь можна, але й треба заступати интересы свого народу. Такъ зложена коаліція має называти ся славяньскою, хочь не сполучала бы навѣть всѣхъ репрезентантôвъ славяньскихъ народôвъ, высланыхъ до Рады державнои. Въ тôй коаліціи були бы очевидно найсильнѣйшî Молодочехи и цѣкаво побачити, якъ бы то поступили они собѣ, колибъ въ коаліціи прийшло ся рѣшати яку таку справу, котра н. пр. выходила бы въ хосенъ якоись слабшои фракціѣ въ коаліціи, а противилась интересамъ и змаганямъ Молодочехôвъ; рѣчь бôльше певна, що тогды славяньска взаимность мусѣла бы зробити мѣсце ческой самолюбивости.

Але менша о те, якъ бы та славяньска коаліція залагоджувала справы сама въ собѣ; цѣкавѣйше єсть, яке було бы єѣ становище супротивъ инщихъ партій, а головно супротивъ бôльшости парляментарнои. На то дадуть намъ найлѣпшу вôдповѣдь слѣдуючихъ кôлька датъ зъ послѣдныхъ засѣданъ Палаты пословъ. Звѣстно, що опозицію супротивъ коаліціѣ трохъ великихъ клюбôвъ парляментарныхъ роблять не лишь наведенî повысше славяньскî фракціи, але также и нѣмецкî націоналы, антисеміты и т. зв. дикî. Всѣ тî фракціи разомъ становлять безперечно вже досыть велику числомъ силу, а все таки ось якою показує ся цѣла сила опозиціѣ:

Коли на першôмъ засѣданю Палаты пословъ по утвореню нового правительства прийшло ся голосувати надъ внесенємъ пос. Герольда, зôбрала коаліція 171 голосовъ, опозиція всего лишь 87; показало ся отже заразъ въ першôмъ початку, що коаліція може мати несповна два разы такъ велику силу якъ опозиція. А треба тутъ и то запримѣтити, що надъ симъ внесенємъ могли смѣло и безъ всякихъ скрупулôвъ голосувати всѣ опозиційнî елементы, якî лишь находять ся въ Палатѣ; они навѣть и повиннî були то зробити, коли заразъ на початку хотѣли показати свою силу. Прийшло друге голосованє; розходило ся о выбôръ другого віцепрезидента, а фракціи славяньскî, що хотять утворити контръ-коаліцію, ставили навѣть свого контръ-кандидата. И

2)

Кôлька чертъ зъ житя кн. Александра болгарского.

(Исторична згадка — пôсля Ґ. Реннера, Ад. Коха и др.)

(Дальше).

Що було властиво на думцѣ у короля Миляна, коли вôнъ выповѣдавъ Болгарамъ вôйну, трудно що нинѣ на то вôдповѣсти; здає ся, що на то склало ся кôлька обставинъ. Въ Сербіи вже тогды варило ся и кипѣло, а король Милянъ мôгъ легко предвидѣти, що его чекає, тымъ бôльше, що пôдъ бокомъ розвивала ся борзо и сильно молода держава, котра грозила Сербіи вытисненємъ єѣ впливу въ Старôй Сербіи и Македоніи, для котрыхъ то провинцій турецкихъ Сербія уважала ся зъ давенъ давна Піємонтомъ славяньскимъ. Нагле зôбльшенє Болгаріѣ выкликало и завись и обаву; показалась отже добра нагода не лишь втихомирити внутрѣшнî роздоры и колотнечу въ Сербіи, але ще й зôбльшити та скрѣпити єѣ становище державне на Балканѣ. Король Милянъ мôгъ собѣ думати, що легкимъ способомъ покрыє ся славою военною, вôдзыскає въ народѣ популярнôсть, а може ще й заслужить собѣ на ласку и протекцію Россіѣ, бо якъ разъ пôдъ ту пору, коли кн. Александеръ бувъ занятый орґанізацією своєи арміѣ, выдавъ царь приказъ до своєи арміѣ: „Єго Высокôсть, князя Александра болгарского выключає ся зъ лѣсты россійскои арміи“. Въ ночи зъ дня 13 на 14 падолиста вручивъ князеви грецкій аґентъ дипломатичный Ранґабе въ имени Сербіѣ выповѣдженє вôйны. Вôйна мала розпочати ся о 6 год. рано.

Въ день передъ симъ выповѣдженємъ писавъ князь — якъ каже Кохъ — листъ до своихъ родичѣвъ, въ котрôмъ слѣдуючими повными розпуки словами представлявъ имъ своє прикре положенє: „Я хотѣвъ бы — каже вôнъ въ тôмъ листѣ — щобы всѣ мужѣ державнî, котрî мене такъ зневажають въ своихъ пôвурядовыхъ часописяхъ, були бодай зъ вôсѣмь днѣвъ въ моѣй шкôрѣ; таки бы имъ трохи дивно стало. Добре то говорити комусь запоручити „спокôй и безпечнôсть“, але додержати того, то таки трохи трудно, коли звáжить ся, зъ кôлько то народами я мушу вести борбу, коли звáжить, що я задля тыхъ малыхъ средствъ, якî маю до розпорядимости, мушу выживляти 90.000-ну армію въ дорозѣ реквізицій, що офицеры и вояки не достають нѣякои платнѣ, та що я до того всего мушу ще терпѣти въ краю консулôвъ, котрî надуживають свого права неприналежности до краю та спокôйно бунтують нарôдъ противъ мене. А коли менѣ мимо того удало ся удержати спокôй и порядокъ, то мушу сказати по справедливости, що нарôдъ болгарскій вêвъ ся черезъ цѣлый той часъ взôрцево, почавши вôдъ Каравелова ажь до послѣдного селянина. Имъ всѣмъ належить ся моя подяка и моє поважанє. Не можу ихъ досыть нахвалити ся за ихъ патріотизмъ, ихъ спокôй и розвагу та постôйнôсть и вытревалôсть.“

Середъ такихъ то обставинъ выбухла вôйна зъ Сербією. На сербскôй границѣ стояло лишь кôлька баталіонôвъ болгарского войска, а до Софіѣ єсть вôдъ сербскои границѣ всего лишь 50 кільометрôвъ або 7 миль. Теперь показавъ князь, що вôнъ умѣвъ. Вôнъ рѣшивъ ся въ поспѣшныхъ маршахъ повести цѣлу армію болгарску на захôдну границю и сконцентрувати єѣ въ Сливници. А щобы бути безпечнымъ по заду, написавъ вôнъ письмо до султана, въ котрôмъ обѣцявъ єму вôдкликати своє войско изъ Всхôдной Румеліѣ, та высказавъ надѣю, що султанъ схоче чей спôльно зъ нимъ выступити въ оборонѣ Болгаріѣ. Почали ся отже тî незрôвнано скорî змѣны фронту, котрымъ дивували ся всѣ люде, що знають ся на войсковыхъ справахъ, особливо же, коли звáжить ся, що тогды зъ выимкою одного короткого шляху не було въ Болгаріи нѣякихъ зелѣзниць та що войско мусѣло середъ страшенои непогоды машерувати день и нôчь по трудно приступныхъ гôрскихъ дорогахъ. А коли пôдъ Сливницею стало було вже дуже круто, коли здавало ся, що Сербы возьмуть сю позицію и пустять ся на Софію, прибули хоробрî Румелійцѣ до болгарскои столицѣ и пустились зъ вôдси заразъ пôдъ Сливницю, де й головно причинили ся до славнои победы.

Але й знайшли ся такî люде, котрî конче хотѣли ослабити славу князя яко полководця и докоряли єму, що вôнъ того дня, коли мала вôдбути ся рѣшаюча битва, покинувъ поле битвы и поѣхавъ до Софіѣ. То правда, що

щожь показало ся? Ото коаліція призбирала ажь 185, а опозиція дала всего лишь 55 голосôвъ! При голосованю надъ приступленемъ до спеціяльнои дебаты надъ закономъ о краєвôй оборонѣ мала коаліція 170 голосôвъ, опозиція 61; при наглости внесеня пос. Барайтера мала коаліція 126, опозиція 63 голосôвъ, а наконецъ вôдкинено поправку Кронаветтера, посла, певно однаково симпатичного всѣмъ опозиційнымъ елементамъ, котру вôнъ ставивъ до §. 12 закона о краєвôй оборонѣ 122 голосами противъ 37 голосôвъ опозиціѣ!

Пытаємо ся теперь, дежь тутъ сила опозиціѣ? Якъ зъ попередного видко, може она дати що найбôльше 80 до 90 голосôвъ, пôдчасъ коли коаліція може мати значно бôльше, якъ два разы тôлько голосôвъ, що опозиція. Якажь середъ такихъ обставинъ може бути опозиція? Не инша, якъ лишь опозиція для опозиціѣ, точно така сама, яку ведуть Молодочехи, котрымъ на тôмъ залежить, щобы й другихъ Славянъ втягнути до неи, хочьбы для того, щобы они не стояли самі и мали чимъ покрити ся передъ своимъ народомъ, показуючи ему; „Ось дивѣть ся, то не лишь мы такъ поступаємо!“

Якъ же теперь представить ся намъ становище руского клюбу супротивъ сеи опозиціѣ? Звѣстно вже зъ голосованя надъ внесенямъ Герольда, що пос. Романчукъ и Телишевскій клонили ся на сторону маючои завязати ся коаліціѣ славяньскои, котра, колибъ дѣйстно завязала ся, була бы ще слабша якъ загальна опозиція. На засѣданю славяньскихъ делеґатôвъ нѣхто зъ рускихъ послôвъ не явивъ ся, лишь наспѣло письмо вôдъ пос. Романчука, котрымъ вôнъ подавъ до вѣдомости зôбраныхъ, що рускій клюбъ рѣшить ся пôзнѣйше. Клюбъ рѣшавъ ся, рѣшавъ ся.... ажь рѣшивъ ся наконецъ рѣшити ся ще пôзнѣйше, або, якъ доносять вѣденьскі ґазеты, постановивъ вôдложити свое рѣшене въ сѣй справѣ. Однакожь то рѣшене має наступити — якъ доносить Fremdenblatt — ще передъ Рôздвомъ. N. fr. Presse каже, що таке вôдложене рѣшеня рôвнає ся майже вôдмовнôй вôдповѣди, але, додає заразъ хитро до того, що єй здає ся, що рускі посли Рады державнои хотять мабуть въ справѣ славяньскои коаліціѣ порозумѣти ся зъ рускими послами въ Соймѣ; єй видко замало того, що черезъ неясне и нерозважне поступоване зробивъ ся заколотъ мѣжь рускими послами у Вѣдни, она хотѣла бы, щобы той заколотъ перенѣсъ ся ще й до Сойму.

Якій же хосенъ представляла бы рускимъ посламъ славяньска коаліція? Хиба той, що они могли бы голосно говорити о спôльности славяньскои идеѣ та нарѣкати на всѣхъ и вся, а тихцемъ жалувати ся на Ґреґра, котрый кождои хвилѣ готовъ Русинôвъ дати на поталу кому небудь. Выходить то вже зъ вѣденьскои кореспонденціѣ „Дѣла“ зъ 29 падолиста, на котру поликуєсь Gaz. Narod. и каже: Видко отже зъ того, що Молодочехамъ зъ разу вовсѣмъ не ходило о клюбъ славяньскій, а пос. Романчукъ мимо того таки лѣзе п. Ґреґрови до мѣшка“. За то розвязали бы тогды рускі посли вповнѣ руки нѣмецкимъ лібераламъ та зразили бы собѣ Полякôвъ и выкликали заколотъ у власнôмъ народѣ, а за то все выскали бы хиба похвалу того орґану, що ихъ теперь ганьбить послѣдными словами. Реального здобутку зъ приступленя до такои коаліціѣ и опозиціѣ певно не було бы нѣякого.

Переглядъ політичный.

Комісія для розпорядженъ выимковыхъ въ Празѣ к оскольци приняла вчера до вѣдомости справоздане референта дра Фукса. На внесене пос. Пішіньского вставлено до справозданя уступъ, выскавуючій надѣю, що въ Празѣ настануть незадовго нормальні вôдносины. Зачувати, що дебата надъ сими предложенями въ повнôй Палатѣ потягне ся що найбôльше два дни, позаякъ коаліційні партіѣ думають зложити лишь короткі заявленя.

У Франціи настало теперь міністерство Казимира Перієра, найзнаменитше, яке мала доси Франція. Опортунітична праса французка витає нове правительство дуже прихильно, за то праса радикальна выступає остро противъ него, доказуючи, що оно єсть обявомъ побѣды клерикализму и папства та початкомъ реакціѣ.

Въ Сарагоссѣ арештовано вчера колькохъ анархістôвъ, а мѣжь ними и одного въ тыхъ, що пôдложили були недавно тому динамітову бомбу въ театрѣ Ліцео въ Барцельонѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 5 грудня.

— **Именованя.** Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ Тад. Стрѣлецкого и Йосифа Шмідта авскультантами судовыми.

— **Презенту на Камянну** надало Намѣстництво о. Волод. Полошиновичеви, дотеперѣшному адміністраторови Камяннои.

— **Загальні зборы руского товариства педаґоґічного** у Львовѣ вôдбудуть ся не 8 грудня с. р., якъ мы недавно доносили, але 2 лютого 1894 зъ звычайнымъ порядкомъ дневнымъ.

— **Въ Институтѣ Василіянокъ львôвскихъ** вôдбувъ ся 3 с. м. вечерокъ вокально-музикальный въ добôрною проґрамою. Хоръ дѣвчатъ, въ супроводѣ фортепяна, вôдспѣвавъ Бортняньского „Благослови“, Матюка „До рускои пѣсни“ и Воробкевича „Пробудилась Русь“ въ похвальною певностю и чистотою интонаціѣ. Се заслуга о. Евг. Гузара. Рôвномъ миленько выпало сольо панны Я. Соболтôвнои, що вôдспѣвала Матюка „Родимый краю“. На фортепянѣ продукували ся панны Охримовичѣвна, Л. Левицка, Коритковна и Соболтôвна. Панна Е. Гамчикевичѣвна выголосила Третяка „Моя молитва“, панна О. Величкôвска Шевченкову „Сироту“ а панна Н. Навроцка „Любовь вôтчины“, прозу Деника въ надъ Серета. Все йшло гладко, а численно зôбраны запрошені гостѣ радували ся дѣйстнымъ поступомъ выхованокъ Института, котрый вôдъ лѣтъ плекає молоде жѣноче поколѣне, дбаючи якъ о образоване, такъ и о патріотичне выховане повѣреныхъ собѣ дѣвчатъ рускихъ. Институтокъ єсть сего року 35. Вечерокъ почтивъ своєю присутностю Є. Екец. Митрополитъ. Межи гостями бачили мы крилошанъ оо. Сѣнгалевича, Бѣлецкого, Туркевича дра Делькевича, оо. Дольницкого, Мельницкого, Лепкого и другихъ; зô свѣтскихъ гостей бачили мы дра Федака, проф. Вахнянина зъ женою, паню Гузареву, судью Дольницкого и другихъ. По продукціяхъ забравъ слово Впреосвященый и навязуючи до свята Введеня у храмъ Пресв. Богородицѣ, загрѣвавъ молодì выхованицѣ до наслѣдуваня житя и чеснотъ Маріѣ, а вôдтакъ до любови своеи вôтчины, народу и рускои мовы. Щирі слова Впреосвященого зробили на дѣвчатъ сильне враженє. Дай Боже,

---

князь 17 падолиста рано поѣхавъ бувъ на кôлька годинъ до столицѣ, але туды покликали его були важні дѣла. Той самъ митрополитъ Климентій, що теперь вôдсиджує въ арештѣ кару за бунтоване народу противъ теперѣшного князя, розпочинавъ вже тогды свою аґітацію противъ самостôйности и независимости Болгаріѣ. Користаючи зъ войны и загального заколоту, повѣвъ вôнъ бувъ зручно аґітацію въ Софіи и хотѣвъ тамъ выликати ворохобню. На щастє правительство довѣдалось скоро о тôмъ и арештувало виновникôвъ, але не головныхъ, лишь тыхъ, що були ихъ орудіями. Се спонукало было князя выѣхати до Софіѣ и выдати тамъ вôдповѣдні зарядженя, а крôмъ того розходило ся ще й о покликане послѣдныхъ резервъ на поле битвы. Але закимъ ще рѣшила ся битва, бувъ князь вже посередъ своего войска и не вôдступавъ вôдъ него ажь до самого Піроту. Цѣла болгарска армія зъ выимкою хиба одныхъ зрадникôвъ Бендерева и Ґруєва, що втекли до Россіи, єсть однои думки о нѣмъ: Бувъ то — кажуть — правдивый вождь, правдивый герой! Де була найбôльша небезпечность, всюды видко было высоку стать князя; коли въ ночи войско спало, вôнъ працювавъ зъ шефомъ ґен. штабу Петровомъ. Вôнъ жививъ ся такъ само, якъ простый воякъ и спавъ якъ той вояк на земли. То й було причиною, котра ентузіязмувала армію та заохочувала єѣ до зношеня всѣлякихъ трудôвъ и невыгодъ; м жа княземъ а его народомъ настала була повна рôвнôсть.

Первѣстный плянъ князя бувъ не спочати ажь въ Бѣлградѣ и тамъ подиктувати ворогови условія мира, але вôнъ не мôгъ выкористати побѣдъ своеи арміѣ. Въ Піротѣ явивъ ся у него австрійскій посолъ ґр. Кевеґілеръ и вручивъ ему ноту вôдъ державъ пôдписавшихъ берлиньску угоду, въ котрôй сказано було, що Болгаре не смѣють вже дальше поступати, бо въ противнôмъ случаю мусѣла бы Австрія выступити въ оборонѣ Сербіѣ и выслати свое войско противъ нихъ. Не було що робити и треба було пôддати ся воли державъ европейскихъ. Але Болгарія все таки доказала, що може, и наразъ здобула собѣ симпатію и поважане цѣлои Европы, а молодый князь увѣнчавъ ся славою. Коли вôнъ вôдтакъ дня 26 грудня 1885 р. вьѣзджавъ до столицѣ, витавъ его нарôдъ зъ великимъ одушевленемъ та обсыпувавъ цвѣтами. Тогды то мôгъ вôнъ пригадати собѣ слова кн. Бісмарка и сказати зъ гордостію, що то буде друга єго мила згадка.

По сербскôй вôйнѣ чекала князя ще тяжка робота. Розпочали ся були дипльоматичні переговоры, котрі остаточно довели до мира, заключеного дня 2 лютого 1886 р. въ Букарештѣ. Въ слѣдъ за тымъ признали и державы европейскі постановою зъ дня 5 цвѣтня сполучене Всхôдноѣ Румеліѣ зъ Болгарією за довершеный фактъ, хочь зробили то въ недостаточнôй формѣ и ослабили важность сего сполученя. И знову головно Россія ставала Болгарамъ на перешкодѣ въ сѣмъ дѣлѣ; лишь одна Анґлія пôдпирала Болгаръ енерґічно. Россійскі аґенты стали теперь волочити ся по краю и бунтувати нарôдъ. Они старали ся представити народови, що заключене мира зъ Сербією, таке, до якого довѣвъ князь, єсть ганьбою для цѣлого краю, бо хочь Болгаре проливали на поляхъ битвы свою кровь, то все таки не достали анѣ вôдшкодованя военного, анѣ не приросло имъ по тôй вôйнѣ анѣ кусника краю. Угода зъ султаномъ що до Всхôдной Румеліѣ єсть такожь нещастємъ для Болгаръ, котре завинивъ лишь самъ князь. Колибъ такъ князя прогнано, то Россія подала бы вновь Болгаріи свою помôчну руку и сповнила бы всѣ бажаня народу. Вже тогды пôдносили ся голоса навѣть и въ міністерствѣ Каравелова за тымъ, щобы погодити ся въ Россією и пристати на то, чого она хоче; міністеръ Цановъ осмѣливъ ся навѣть отверто говорити о прогнаню князя, а нѣхто зъ помѣжь дорадникôвъ князя не знайшовъ ся, котрый бы бувъ отворивъ ему очи. Лишь въ боку дôставъ вôнъ вѣсть, що на него лагодять замахъ пôдъ Бурґасомъ, коли вôнъ буде ѣхати до Всхôдной Румеліѣ. Якъ князь думавъ тогды о тыхъ аґітаціяхъ, що вели ся противъ него, видко изъ листу, якій вôнъ писавъ тогды до своеи сестры ґрафинѣ Ербахъ, а котрый оголосивъ Кохъ въ своѣй книжцѣ выданôй въ Дарміштадтѣ пôдъ заголовкомъ: „Князь Александеръ болгарскій“. Въ листѣ тôмъ писавъ князь: „Уганяють ся за мною зô всѣхъ сторôнъ якъ за тою серною на ловахъ, я запрацювавъ ся такъ, що по першій разъ въ житю очи мои не дозваляють менѣ дальше працювати и тому я ажь нинѣ дôрвавъ ся до того,

щобы сей нашъ розсадникъ выдавъ для нашои Руси якъ найкрасшѝ плоды!

— **Въ мѣстѣ Городенцѣ** вôдбуде ся въ четверъ дня 14 грудня рано въ церквѣ богослужене въ память Маркіяна Шашкевича, въ котрôмъ возьме участь все духовеньство деканальне, — пополудни о 2 ôй годинѣ вôдбудуть ся конститууючѝ зборы повѣтового товариства політичного, котрого статуты ц. к. Намѣстництво вже приняло до вѣдомости — а вечеромъ вечерницѣ въ память Маркіяна, въ котрыхъ выступлять зъ продукціями головне хоръ селяньскій зъ Поточискъ и дѣти селяньскѝ зъ Ташковець.

Зô Стрыя пишуть: За упокôй душѣ бл. п. о. Алекс. Радкевича бувшого декана стрыйского а пароха въ Шоломыи, першого члена-основателя Рускои Бурсы стрыйскои и головного еи подвижника, вôдбуде ся заходомъ товариства дня 8 грудня о годинѣ 9-ôй въ мѣской церкви стрыйскôй заупокôйне богослужене, на котре выдѣлъ запрошує вѣрныхъ. Тогожь таки дня о годинѣ 11-ôй рано а въ случаю передвидженôмъ статутами о годинѣ 3 зъ полудня въ льокали при улици Хоша загальнѝ зборы членôвъ Бурсы. Важнôсть справъ (а именно справа отвореня интернату въ слѣдуючимъ рокомъ) стоячихъ на порядку дневнôмъ каже надѣятись, що вп. Земляки численною участію въ нарадахъ дадуть доказъ, що щиро интересують ся сею першою а такъ важною институціею нашого Пôдгôря. — За выдѣлъ товариства: Ст. Дубравскій предсѣдатель, Ив. Вахнянинъ секретарь.

— **Міністерство справъ внутрѣшныхъ** уважглядило рекурсъ выдѣлу вѣденьского тов. „Сѣчь“ противъ розпорядженя Намѣстництва низшо-австрійского, котре дня 27 червня с. р. було розвязало товариство „Сѣчь“ за мниму спôвучасть зъ товариствомъ „Буковина“ въ демонстраціи противъ Є. Е Митрополита Сембратовича. Подаючи сю звѣстку зъ Вѣдня, додамо, що Міністерство такъ само знесло розпорядженє того Намѣстництва, котрымъ оно рôвночасно розвязало було москвофільске товариство „Буковина“.

— **Холера.** Зъ дня 3 с. м. лишило ся 15 хорыхъ на холеру.

— **Такого процесу ще не було,** якъ єсть теперь у Бельгіи. Померла тамъ въ Антверпіи вдова Менсъ, по першôмъ чоловѣцѣ Вергеґенъ. Она жила дуже по паньски и мала лишити великій мастокъ. Въ завѣщаню своимъ установила спадкоємцями всѣхъ свояковъ першого чоловѣка по вôтци и по матери ажь до 12-ои степени, о скôлько они зголосять ся у выконавця завѣщаня до шѣстьохъ мѣсяцѣвъ по его оповѣщеню. Вѣсть про се завѣщане выкликала у фламандскихъ провінціяхъ, де назвище Вергеґенъ дуже розповсюднене, великій рухъ. Кождый, що звавъ ся Вергеґенъ, або, що пригадувавъ собѣ, що колись якійсь его предокъ называвъ ся Вергеґенъ, выготовлявъ собѣ родовôдъ и нѣсъ его до выконавця завѣщаня. Въ той способъ дôйшло до того, що доси зголосило ся правдивыхъ або мнимыхъ спадкоємцѣвъ ажь 14.554. Зъ тыхъ выступило судово вже 8403 и розпочали вже 35 процесôвъ, мѣжь тымъ якъ прочѝ 6151 ждуть лише нагоды, щобы й собѣ кинути ся въ борбу. Тѝ процесы повстали за-для деякихъ дивныхъ додатковыхъ постановъ, котрыхъ повно въ завѣщаню. Зъ тымъ всѣмъ найбôльше клопоту має судъ. Треба лише подумати на розглядъ усѣхъ предложеныхъ родоводôвъ, зъ котрыхъ одинъ має 16 квадратовыхъ метрôвъ поверхнѣ! И що будуть мати зъ того спадкоємцѣ? Найбôльша ихъ часть такъ якъ нѣчого, бо майно вдовы, котре обчислювали спадкоємцѣ на сотки міліонôвъ, выносить въ дѣйстности три міліоны. Найщасливѣйшѝ спадкоємцѣ, що посвоячені въ кôлькохъ, одержать може по кôлькасотъ або по кôлька тысячѣвъ франкôвъ, всѣ-жь прочѝ грошѣ зъѣсть процесъ котрый може тревати и кôлькадесять лѣтъ. Отже дуже справедливу замѣтку зробивъ одинъ зъ ведучихъ процесъ адвокатôвъ, коли сказавъ до своего товариша: „Добре розваживши, то панѣ Менсъ зробила властиво спадкоємцями адвокатôвъ.“

Штука, наука и література.

— **Катря Чайкôвна.** Незвычайно богато публики зôбрало ся минувшои суботы 2 с. м. подивити ся на драму пôдъ повысшимъ заголовкомъ, нагороджену першою нагородою на конкурсѣ Выдѣлу краєвого. И справдѣ зацѣкавила она всѣхъ та вызвала безлѣчь всякихъ толкôвъ що до змѣсту, оброблення и тенденціѣ еѣ. Було бы неровважно зъ нашои стороны подавати якусь рѣшучу оцѣнку сеи драмы тымъ бôльше, що нѣгде не читали мы еѣ а не знаємо певно, чи режисерія не вкоротила еѣ зъ причинъ, що трудно у насъ выставляти драму, котра має 11 вôдслонъ. А до того ще въ дуже короткôмъ часѣ персоналъ нашого театру выставивъ три новѝ нагороджені штуки, отже не диво, що крôмъ „Украденого щастя“ Франка двѣ иншѝ штуки не мôгъ выставити такъ старанно, якъ бы того можна жадати вôдъ иншои вправнои, богатои трупы сталого театру. Поневолѣ мусимо собѣ въ увѣ представити „Катрю Чайкôвну“ такъ, якъ бы еѣ радѝ бачити на сценѣ, и що лишь тодѣ еѣ судити.

Змѣстъ драмы коротко такій: Щобы затерти провалъ, якій истнує межи верствою паньскою, а селяньскою, Катря Чайкôвна, богата панночка, выходить замужъ за селянина, вправдѣ заможного и письменного, та не такого, щобъ дорôвнавъ ѣй образованємъ. Такимъ чиномъ переводить Катря практично розширену въ Россіи идею „ити въ народъ“, идею незвычайно симпатичну. Теперь же йде о се: чи цѣлый хôдъ драмы має пересвѣдчити публику, що пропасть межи интеліґенціею а „простолюдиномъ“ буде вѣчно, значить одни до другихъ не повиннѝ мѣшати ся; або чи драма має намъ тôлько показати, що закимъ затре ся та рôжниця, жертвою подôбныхъ идей будуть падати всякѝ Катрѣ Чайкôвны? Мы добачуємо въ драмѣ сю другу тенденцію, хочь не перечимо, що й на першу (себъ то на думку, що хлопъ хлопомъ усе остане ся (!)) найде ся въ драмѣ неодинъ мотивъ, що насъ дуже дивує.

Катря Чайкôвна тяжко потерпѣла, пôшовши за своимъ пересвѣдченємъ. Она не могла зрозумѣти свого чоловѣка Михайла, а вôнъ еѣ уважавъ зайкою въ хатѣ. Дôйшло до того, що вкôнци прогнавъ еѣ зъ хаты и она вернула до матери разомъ зъ дитиною. Зваживши борбу, яку мусѣла Катря перевести зъ матерію; рôвнѝ подѣѣ, вказуючѝ на рôзницю думокъ и характерôвъ у недôбраной пары та траґічный конець (прогнане жѣнки), признати мусимо, що засновокъ сей незвычайно драматичный, а природнѣйшій тымъ, що ту обходить ся безъ смертей такъ звычайныхъ у драмахъ и траґедіяхъ

Будова самои драмы по думцѣ декого не дає поля до попису артистамъ. Суть тамъ справдѣ двѣ такѝ, що не дають сего, та за те знову є й такѝ двѣ, що ними можна робити величезне враженє на публику, таке враженє, що каже забути всякѝ дрôбнѝ похибки. Лише треба вôдограти ихъ добре.... Осôбъ у драмѣ не богато; всѣхъ разомъ шѣсть. Колибъ у насъ машинерія декоративна була скора, можна бы выставити всѣ 11 вôдслонъ и се зовсѣмъ не тревало бы довше, якъ кожде представлене. На ставленю тыхъ 11 вôдслонъ въ шѣсть штука стратила, правдоподôбнôсть менча.... Повторяємо, що доки драма не друкована и не вôдограна такъ якъ треба, догады на неи треба добре розважити, и мы єсли якѝ подали, то зъ всякою засторогою. Разъ бачивши драму, годѣ добре оцѣнити, хочь уже й за першимъ разомъ пересвѣдчитись можна, що має ся до дѣла зъ поважною роботою незвычайно таланов итои авторки, Кибалчичевои.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Парижъ 5 грудня. Въ палатѣ послôвъ вôдчитано заявлене правительства. Оно каже, що задачею его буде не погорджати соціялістичными доктринами, але ставити противъ нихъ успѣшну дѣяльнôсть публичныхъ властей; оно признає конечнôсть справедливішого розложеня податкôвъ, заповѣдає вступнѝ роботы до утвореня касъ пенсійныхъ для робôтникôвъ и т. д., але противить ся вôддѣленю церкви вôдъ державы и ревізіи конституціѣ. Заявлене се приняла палата прихильно. Внесене въ справѣ амнестіѣ соціялістôвъ вôдкинено 257 голосами противъ 226.

Лондонъ 5 грудня. Вчера померъ тутъ професоръ Тиндаль, знаменитôсть наукова на поли наукъ природныхъ.

Будапештъ 5 грудня. Парляментъ ухвалилъ въ дебатѣ буджетовôй одноголосно титулъ „Удержане королевского Двору“.

Римъ 5 грудня. Кабінетъ Цанарделіого вже утвореный; не обсаджена ще лишь тека міністра фінансôвъ, котру мабуть обôйме Ґвіччардіні.

щобы до тебе написати. Сповняючи моє тяжке званє мушу за кôлька днѣвъ выбрати ся въ політичну подорожь по Румеліи. Потягне ся она двацять и девять днѣвъ. Дай менѣ Боже силы выдержати еѣ. А чекає мене ще богато роботы. Болгаре мають мало серця; вдоволити ихъ здаєсь менѣ рѣчь неможлива. То дуже прикро и я собѣ того не заслуживъ, щобы по всѣмъ тôмъ, що я зробивъ, дôждати ся того, щобы менѣ грозило прогнане. Правда, що всѣ тѝ злѝ гадки будуть лишь наслѣдками чужихъ пôдмовъ; але Болгаре чей вже досыть постарѣли ся, щобы умѣли розрôзнити своихъ правдивыхъ приятелѣвъ вôдъ фальшивыхъ. Такъ якъ рѣчи нинѣ стоять, трудно предвидѣти, чимъ закôнчить ся та борба Россіѣ, щобы мене прогнати. Девятьдесять и девять процентъ Болгаръ стоитъ за мною; але чи останный процентъ, завдяки заграничнôй помочи не опре ся, залежить вôдъ случайности, котра не завсѣгды въ моихъ рукахъ. Я зъ давенъ давна боявъ ся внутрѣшныхъ трудностей больше якъ заграничныхъ. Першѝ выступили теперь знова на передъ. Ажь до осени, значить ся, ажь до остаточного полагодженя справы ревізіѣ статута, буде мôй тронъ подôбный до золотои бомбы набитои дінамітомъ. Нехай буде, якъ хоче, я на всякій случай упаду лишь въ борбѣ, а колибъ Болгаре наконець волѣли чуже пановане, якъ пановане князя, що честно думає, то вже ихъ рѣчь; я бы тогды за ними не заплакавъ“.

Выборы до надзвычайного собранія, въ котрôмъ знайшли ся першій разъ и заступники Румелійцѣвъ, выпали були користно для князя; однакожь показало ся сильне змаганє до того, щобы проголосити повне сполучене Румеліи зъ Болгаріею и зробити князя королемъ болгарскимъ. Лишь то, що князь особисто выступивъ противъ того руху зъ цѣлою енерґіею, спинили его. Теперь старали ся россійскѝ аґенты выкликати въ Болгаріи революцію, щобы князя скомпромітувати передъ Турецчиною та показати, до чого вôнъ стремитъ. Рôвночасно розпущено чутку, що Сербія лагодить ся до новои вôйны и старано ся выкликати невдоволене мѣжь болгарскими офіцирами. То удавало ся тымъ лекше, позаякъ богато молодшихъ офіцирôвъ, котрѝ и такъ дуже скоро авансували, уважали ся покривджеными тымъ, що такѝ офіциры зъ румелійскои арміѣ, якъ полковникъ Николаевъ, Филовъ, Муткуровъ и Любомскій одержали высшѝ посады. При помочи тыхъ невдоволеныхъ офіцирôвъ почала ся отже поволи пôдготовляти въ Софіи революція, на котру плынула моральна и матеріяльна помôчь зъ Россіѣ.

(Дальше буде.)

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Кваховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

Зъ друкарнѣ З. Левицкого; вôдъ нарядомъ В. Я. Вебера.